

NOTĂ DE ARGUMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului „Pentru modificarea și completarea
Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și
evidența locuitorilor Republicii Moldova”

Prezentul proiect a fost elaborat de către Ministerul Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (*în continuare - MTIC*) în conformitate cu prevederile art. 59, alin. (2), lit. a) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 131-138, art. 249), ale art. VI din Legea nr.118 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.247-255, art.521), precum și ale altor acte normativ-legale în vederea respectării principiului coerenței, corelației și subordonării actului normativ legii și actului normativ de nivel superior, prevăzut la art.4, lit. a) din Legea nr.317-XV din 18.07.2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

Luând în considerație faptul că potrivit art.59, alin. (7) din Legea nr. 75 din 30.04.2015 cu privire la locuințe a fost abrogat Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, aprobat prin Legea RSS Moldovenești nr.2718-X din 3 iunie 1983, prin prezentul proiect se propune operarea multiplelor modificări și completări în Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125 din 18.02.2013 (*în continuare – Regulament*), în special la capitolul VII care reglementează modul de evidență la domiciliu sau la reședință a locuitorilor Republicii Moldova.

E de menționat că prevederile art.59, alin. (3) din legea specificată supra stabilesc că în termen de până la 31 mai 2018, de la intrarea în vigoare a acesteia (29.11.2015), locuințele neprivatizate care fac parte din fondul locativ de stat, departamental, municipal sau obștesc vor trece în proprietatea unităților administrativ-teritoriale pe teritoriul cărora sunt amplasate și care constituie fondul public de locuințe, ca urmare a încheierii contractelor de locațiune. Pe motiv că noțiunea „bon de repartiție a locuinței sau a spațiului locativ în cămin” – document ce atestă dreptul de folosință asupra locuinței, nu se mai regăsește în legea nouă, se propune completarea punctelor 91, 103 și 106 din Regulament cu prevederi noi, care să asigure persoanelor posibilitatea înregistrării la domiciliu și/sau la reședință în locuințele proprietate publică în perioada de tranziție (29.11.2015 – 31.05.2018), atât în temeiul documentelor introduse recent (*contract de locațiune*), cât și în baza celor care vor fi eliminate la expirarea acestui termen (*bon de repartiție a locuinței*).

În același timp, actul ce atestă dreptul de folosință asupra locuinței este contractul de locațiune încheiat în condițiile capitolului VIII din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, între beneficiarul de loc în cămin și locator. Potrivit acestor prevederi legale au fost deja operate modificările și completările respective în Hotărârea Guvernului nr.1055 din 15.09.2016 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de evidență a persoanelor care necesită acordarea spațiului locativ în cămine și modul de folosire și administrare a căminelor”, precum și în Hotărârea Guvernului nr. 74 din 25.01.2007 „Pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind funcționarea căminelor din subordinea instituțiilor de învățământ de stat” cu modificările ulterioare operate prin Hotărârea Guvernului nr.36 din 01.02.2016 „Cu privire la modificarea și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului”.

Ca urmare normele din Regulament referitoare la procesul de înregistrare la reședință în cămine au fost corelate cu normele respective din actele normative enunțate supra și se regăsesc în proiectul propus la punctele 104, lit. e) și 106, subpunctul 3).

În premieră cadrul legal definește noțiunea de „casă de vacanță” în calitate de locuință ocupată temporar, ca reședință secundară, destinată odihnei și recreerii, fapt care a generat

posibilitatea înregistrării la reședință a persoanelor fizice în aceste locuințe pe o perioadă determinată de timp, dar nu mai mare de un an, cu condiția că în actul de proprietate asupra acestei locuințe, încheiat în condiții de validitate prevăzute de legislația în vigoare și înregistrat în Registrul bunurilor imobile va fi indicată adresa, atribuită conform prevederilor legale.

În vederea evitării situațiilor de conflict, precum și ținând cont de interesul superior al copilului se propune modificarea punctului 110 din Regulament, și anume înregistrarea minorului de efectuat la adresa părintelui care îl reprezintă, iar la prezentarea consimțământului celuilalt părinte – la adresa ultimului.

Proiectul conține expuneri detaliate referitoare la procedura de radiere din evidență a persoanelor.

În vederea actualizării informației în RSP cu privire la faptele de deces ale cetățenilor Republicii Moldova, produse în străinătate și înregistrate în conformitate cu prevederile legislației în materie de stare civilă a Republicii Moldova sau a statului de reședință respectiv se propune suplینirea listei documentelor din punctul 118, subpunctul 6) din Regulament, în baza cărora va fi posibilă radierea din evidență a persoanelor decedate, cu comunicările oficiale privind decesul expediate la ÎS „CRIS „Registru” de organele de stare civilă, sau de misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova, acreditate în străinătate, sau de Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene.

Alte completări importante ca conținut și extinse ca volum se regăsesc în acest proiect ca urmare a amendamentelor operate la Legea nr.273-XIII privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte prin Legea nr.118 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Astfel, se propune completarea dispozițiilor generale din Regulament cu punctul 14¹, care reglementează modul de depunere a cererii pentru eliberarea actelor de identitate în funcție de categoria solicitanților, precum și de situațiile speciale în care se află aceștia (*minorii, persoanele lipsite de capacitatea de exercițiu sau cu capacitatea de exercițiu limitată, copiii separați de părinți aflați în grija serviciilor sociale, persoanele imobilizate, grav bolnave, persoanele aflate la tratament prin constrângere, persoanele aflate în arest preventiv sau în detenție etc.*). În acest context au intervenit modificările respective și la reglementările referitoare la modul de aplicare a semnăturilor pe cerere sau pe alte formulare (punctul 15), precum și la procedura de înmânare a actelor de identitate (punctul 17).

Totodată, potrivit prevederilor legale la punctul 14² sunt expuse situațiile în care se respinge cererea pentru eliberarea actelor de identitate.

O altă completare importantă o constituie introducerea capitolului IV¹ în Regulament, care stabilește modul de comunicare autorităților emitente a actelor de identitate și de evidență a interdicțiilor aplicate la eliberarea pașaportului și a documentului de călătorie, potrivit prevederilor art. 4, alin. (1⁷) din Legea nr.273 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte în redacția Legii nr.118 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Totodată, în temeiul prevederilor art. 5 și 6 din Legea enunțată, pentru a preciza cazurile în care actele de identitate se consideră nevalabile, situațiile în care se ridică și în care se restituie actele de identitate titularilor, procedura de constatare a nulității acestora se propun modificările și completările respective la Capitolul VI din Regulament „Evidența, retragerea, anularea și distrugerea actelor de identitate.”.

Luând în considerație prevederile art.4, alin. (3) din Regulamentul (CE) nr.2.252/2004 din 29 decembrie 2004 privind standardele pentru elementele de securitate și elementele biometrice integrate în pașapoarte și documente de călătorie emise de statele membre, precum și

potrivit art.1, alin. (2) din Legea nr.1549-XV din 19.12.2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat, în proiect se regăsește punctul 79¹, care stabilește modul și termenele de ștergere a amprentelor digitale prelevate pentru eliberarea pașapoartelor și a documentelor de călătorie stocate în resursele informaționale ale autorităților emitente sau ale celor implicate în procesul de eliberare a actelor de identitate respective.

În vederea corelării noțiunilor utilizate în Regulament cu cele din Legea nr. 140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, se propune substituirea noțiunii de „copii rămași fără ocrotirea părintească sau aflați la întreținerea statului” cu noțiunea „copii separați de părinți, asupra cărora nu a fost instituită tutela sau curatela sau aflați în serviciile sociale de plasament”.

Pe motiv că potrivit Hotărârii Guvernului nr. 21 din 16.01.2003 „Cu privire la stabilirea termenului de valabilitate a actelor de identitate de tip vechi”, pașaportul de tip sovietic (*modelul anului 1974*) cu începere de la 1 septembrie 2014 nu mai este valabil, se propune excluderea acestuia din noțiunea de „act de identitate de uz intern” (punctul 2), din lista documentelor necesare pentru obținerea pașaportului cetățeanului Republicii Moldova (punctul 42), precum și din lista actelor de identitate în care se aplică mențiunea privind domiciliul sau reședința persoanei fizice (punctul 96). În același timp pentru a asigura titularilor de pașapoarte de tip sovietic (*modelul anului 1974*) posibilitatea preschimbării acestora în continuare pe buletin de identitate, documentul respectiv se propune pentru a fi inclus la punctul 26, subpunctul 1).

Menționăm, că se atestă multiple cazuri de atribuire repetată a numărului de identificare de stat al persoanei fizice (la traversarea frontierei de stat în baza pașaportului cetățeanului străin, la transcrierea actelor de stare civilă, etc.).

Astfel, pentru evitarea sau, după caz, soluționarea acestor situații, se propune completarea listei documentelor necesare pentru eliberarea actelor de identitate prevăzute la punctul 26 din Regulament, cu pașaportul cetățeanului străin care se va cere în cazul în care solicitantul va declara că deține și cetățenia statului respectiv. Prezentarea acestui document va asigura posibilitatea identificării corecte a persoanelor cărora li s-au atribuit IDNP – uri multiple și actualizarea informației respective în RSP.

Alt impediment atestat în procesul de asigurare a persoanelor cu acte de identitate este imposibilitatea identificării acestora pe motiv că nu au soț/soție și nici rude de gradul I-III care să le identifice și nici nu pot obține documentele justificative necesare pentru identificare pe motivul lipsei actului de identitate. Pentru soluționarea acestor cazuri se propune identificarea persoanelor respective în temeiul declarației pe propria răspundere, depusă de trei persoane terțe, cetățeni ai Republicii Moldova, care cunosc cu certitudine identitatea solicitantului și posedă acte de identitate eliberate de autoritățile Republicii Moldova (punctul 34).

Potrivit prevederilor art.2, alin. (12) și ale art.3, alin. (11¹) din Legea nr.273-XIII din 9 noiembrie 1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, în redacția Legii nr.151 din 01 iulie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative la punctul 52, subpunctele 5), 7) și 8) au fost modificate termenele pe care se eliberează respectiv, buletinul de identitate pentru beneficiarii de protecție umanitară (3 ani), documentul de călătorie pentru refugiați (5 ani) și documentul de călătorie pentru beneficiarii de protecție umanitară (5 ani).

Proiectul conține modificări și la punctele 70, 72, 86 și 87 din Regulament, care se operează cu scopul optimizării mecanismului de eliberare a actelor de identitate străinilor și de interacțiune între Biroul Migrație și Azil (*în continuare - BMA*) din cadrul Ministerului Afacerilor Interne și ÎS „CRIS „Registru” din subordinea Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor.

Conform prevederilor art.72 din Legea nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor

în Republica Moldova și art. 36 și 37 din Legea nr.270-XVI din 18.12.2008 privind azilul în Republica Moldova, Ministerul Afacerilor Interne are competența pentru eliberarea actelor de identitate străinilor, iar ÎS „CRIS „Registru” pentru confecționarea și personalizarea documentelor solicitate de către autoritatea cu competență decizională.

Actualmente, potrivit normelor din Regulamentul supus modificării, la eliberarea actelor de identitate străinilor, BMA anexează la comanda de confecționare sau de personalizare a actelor de identitate un set de documente, iar ÎS „CRIS „Registru” efectuează anumite verificări ale datelor conținute în comandă.

Prin urmare, propunerea constă în eliminarea acestor operațiuni, fapt care va contribui la delimitarea competențelor, perfecționarea și eficientizarea mecanismului de eliberare a actelor de identitate străinilor.

În cazul depunerii cererii pentru autorizarea emigrării, din lista documentelor necesare pentru a fi prezentate, specificate la punctul 126, subpunctul 7), proiectul prevede excluderea declarației părinților solicitantului care rămân cu domiciliul sau reședința în Republica Moldova, din care să rezulte clar lipsa obligațiilor legale neonorate de către solicitant față de părinți.

În cazul persoanelor care pleacă din Republica Moldova cu scopul stabilirii cu traiul permanent în străinătate (emigrează autorizat), condiționarea autorizării emigrării de îndeplinire a unei condiții cum ar fi obținerea declarației de la părinți că nu există obligații pecuniare de întreținere, nu respectă principiul proporționalității și necesității.

Odată cu integrarea serviciilor prestate de subdiviziunile ÎS „CRIS „Registru” cu Serviciul Guvernamental de Plăți Electronice (MPay), faptul că solicitantul trebuie să prezinte „dovada achitării taxelor și a tarifelor stabilite” pentru serviciile solicitate nu întotdeauna este o cerință relevantă și rămâne valabilă doar pentru serviciile prestate prin MDOC. În acest context, precum și potrivit prevederilor Hotărârii Guvernului nr.280 din 24.04.2013 „Cu privire la unele acțiuni de implementare a Serviciului Guvernamental de Plăți Electronice (MPay)”, se propune completarea punctului 26, subpunctul 12); punctului 42, subpunctul 5); punctului 102, subpunctul 3); punctului 126, subpunctul 12) cu norma care prevede că în situațiile în care achitarea taxelor și a tarifelor a fost efectuată prin instrumentele de plăți electronice, dovada achitării se verifică prin sistemele informaționale instituționale de către persoana responsabilă din cadrul autorității competente, fără a fi solicitată dovada achitării pe purtător de hârtie.

Operarea amendamentelor la actul normativ vizat nu prevede atragerea cheltuielilor financiare din bugetul de stat. Realizarea obiectivelor respective se va efectua din contul autorităților responsabile de eliberarea actelor de identitate, în limita surselor disponibile.

**Ministrul tehnologiei
informației și comunicațiilor**

Skoțnari

Vasile BOTNARI